

Genç Sporcularda Ebeveyn Desteği Ölçeği; Geçerlik Güvenirlik Çalışması

Youth Sport Parental Support-Questionnaire; Validity and Reliability Study

¹Recep GÖRGÜLÜ

ORCID No: 0000-0003-2590-4893

²Ender ŞENEL

ORCID No: 0000-0001-6276-6704

³Aygün AKGÜL

ORCID No: 0000-0002-9978-054X

⁴Hilal ORUÇ

ORCID No: 0000-0002-2216-516X

³Görkem MENTEŞ

ORCID No: 0000-0001-6661-9226

³Kaan SALMAN

ORCID No: 0000-0002-2425-2128

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Elit Performans Psikolojisi Laboratuvarı (PePLaB), Bursa²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Muğla³Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla⁴Bursa Uludağ Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Bursa

Yazışma Adresi

Corresponding Address:

Doç. Dr. Recep GÖRGÜLÜ

Bursa Uludağ Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Elit Performans Psikolojisi Laboratuvarı (PePLaB)

E-posta: gorgulu@uludag.edu.tr

Geliş Tarihi (Received): 27.03.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 25.07.2024

ÖZ

Genç sporcularda ebeveyn desteği süreç içerisinde karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek ve sporcuların gelişim süreçlerine olumlu katkı sağlamak için son derece önemlidir. Mevcut alanyazında yapılan araştırmalar ebeveyn desteği kavramını psiko-sosyal açıdan farklı boyutlarda incelemiş olmasına rağmen, spora özgü psikolojik boyutlarda kuramsal alt yapısı oluşturulan mevcut tek bir ölçüm aracı olarak "Genç Sporcularda Ebeveyn Desteği Ölçeği (GSED-Ö)" Burke ve diğerleri (2023) tarafından geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak geliştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı Burke ve diğerleri (2023) tarafından geliştirilen GSED-Ö'nün Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğinin genç sporcularda test edilmesidir. Çalışmanın örneklemini 5 farklı branşta yer alan ve yaşları 11 ile 17 arasında değişen toplam 300 ($\bar{X}_{yaş} = 14,41 \pm 1,81$; 110 kadın ve 190 erkek) aktif spor yapan katılımcı oluşturmaktadır. GSED-Ö 18 madde 4 alt boyuttan oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Genç sporcuların, spor branşları ile ebeveynleri tarafından sağlanan destek, sırasıyla; duygusal destek, bilgi desteği, özerklik desteği ve araçsal destek olmak üzere toplam 4 alt boyutta değerlendirilmektedir. Uzman görüşleri sonrasında GSED-Ö'nün Türkçe formunun kapsam geçerliğinin uygun olduğu tespit edilmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçlarına bakarak GSED-Ö'nün Türkçe formunun orijinalindeki gibi duygusal, bilgi, özerklik ve araçsal destek olmak üzere dört boyutunu ortaya çıkararak, genç sporcuların ebeveyn desteği algılarını ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu söylenebilir. Gelecekte bu konuda araştırma yapmak isteyen araştırmacılar için, GSED-Ö genç sporcuların gelişim süreçlerinde ebeveyn desteğinin hangi boyutlarının düzenleyici etkilerinin olduğunu tespit etmede önemli bir ölçüm aracı olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Genç sporcu, Ebeveyn desteği, Geçerlik, Güvenirlik

ABSTRACT

Parental support for young athletes is critical in overcoming the challenges encountered during the process and in positively contributing to the athletes' development processes. Although existing studies in the literature have examined the concept of parental support from different psychosocial dimensions, the "Youth Sport Parental Support-Questionnaire (YSPS-Q)" has been developed as a valid and reliable measurement tool by Burke et al. (2023) with a theoretical foundation in sport-specific psychological dimensions. This study aims to test the validity and reliability of the Turkish version of the YSPS-Q developed by Burke et al. (2023) in young athletes. The study sample consists of 300 young athletes (mean age = 14,41 \pm 1,81; 110 females and 190 males) aged between 11 and 17 from 5 different sports branches. The YSPS-Q is a Likert-type scale consisting of 18 items and four sub-dimensions. The support provided by the parents of the young athletes in their respective sports branches is evaluated in a total of 4 sub-dimensions: emotional support, informational support, autonomy support, and instrumental support. After expert opinions, it has been determined that the Turkish version has content validity. Confirmatory Factor Analysis results revealed four dimensions of the YSPS-Q Turkish version: emotional, informational, autonomy, and instrumental support, like the original scale. The YSPS-Q Turkish version is a valid and reliable measurement tool for assessing young athletes' perceptions of parental support. For researchers who want to research this area in the future, the YSPS-Q can be used as an essential measurement tool to determine the regulatory effects of different dimensions of parental support on young athletes' development processes.

Keywords: Youth athlete, Parental support, Validity, Reliability

GİRİŞ

Günümüzde, birçok alanda çocuk ve gençlerin gelişim süreçleri farklı boyutları ile ele alınmakta ve onların yeteneklerini keşfedip özellikle güçlü yönlerini geliştirmeye odaklanan araştırma ve uygulamaların önemi artmaktadır. Bu tür güçlü yönler gençlerin başarılı ve sağlıklı yaşamlar sürmesine ve topluma etkili bir şekilde katkıda bulunmalarına olanak sağlamaktadır (Lerner, 2017; Mossman ve diğ., 2021). Bu süreçte spor ortamları, duygusal (kazanma-kaybetme olgusu), etkileşimli (takımdaşlık-rakip olgusu) ve sosyal (tarafdar/seyirci olgusu) açıdan katılımcı yapısı nedeniyle, çocuk ve gençlerin gelişim süreçleri için ideal bir ortam olarak bilinmektedir (Camiré ve diğ., 2012; Danish ve diğ., 2004; Fraser-Thomas ve diğ., 2005; Hellison ve diğ., 2008). Bu konu özellikle bazı araştırmacılar (Camire ve diğ., 2012; Opstoel ve diğ., 2020; Telzer ve diğ., 2018) tarafından deneysel olarak test edilmiş ve gençlerin gelişim süreçlerini başta ebeveynler, antrenörler ve akranların farklı seviye ve yönlerde etkilerinin olduğu bir dönem olarak ele almaktadır. Çocukluk ve gençlik dönemleri boyunca gelişim ilerledikçe bu temel etkileyicilerin rolü ve etkisi de değişmektedir (Sheridan ve diğ., 2014). Örneğin, ergenlikte gençlerin ait olma ihtiyacı duymaları ve akranlarla kurulan güçlü bağlar nedeniyle arkadaş ortamının etkisi bu dönemde daha belirgin olmasına rağmen, daha küçük yaşlarda çocukların gelişiminde birincil sosyal etkinin aile olduğu bilinmektedir (Telzer ve diğ., 2018). Bu nedenle gençlerin ergenlik dönemlerindeki tercihlerinin altında yatan temel nedenler, çocukluk dönemlerindeki yönlendirme, aile ile olan etkileşim ve deneyimler olarak karşımıza çıkmaktadır (Ross ve diğ., 2015). Benzer şekilde, ergenlik döneminde gençlerin spora özgü tercihleri ile yine çocukluk dönemlerindeki yönlendirme arasında güçlü bir bağ kurulabilir (Ullrich-French ve Smith, 2006).

Özellikle ebeveynlerin sportif deneyimleri, çocukların gençlik ve hatta yetişkinlik dönemlerine kadar onların tercih (spor branşı) ve katılım (katılma veya katılmama) şeklini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebilir. Yapılan çalışmalarla da desteklenen bu durumda, spor yapan ebeveynlerin çocuklarını genellikle kendi yaptıkları spor branşlarına yönlendirdikleri görülmektedir (Cote, 1999; Wolfenden ve Holt, 2005). İlgili spor branşına özgü deneyimi olan ebeveynler ilgili spor branşına özgü deneyimi olmayan ebeveynlere göre çocuklarını bu konuda daha iyi destekleyebilirler (Knight ve diğ., 2016). Ancak, ebeveynlerin spor deneyimi çocuklar üzerinde her zaman olumlu bir etki yaratmayabilir. Örneğin ebeveynlerin kendi spor deneyimleri sırasında modellenen davranışları (Bandura, 1977; sosyal öğrenme kuramı) çocukların da tekrar etmesi veya çocuklarının kendi yapamadıklarını başarma arzusuyla uygunsuz davranışlar sergilemesi gibi bazı olumsuz katılım davranışlarının pekiştirilmesine neden olabilir (Knight ve diğ., 2016). Sonuç olarak, ebeveynlerin çocuklarının spor ile ilgili serüvenlerinde önemli bir role sahip oldukları bilinmektedir (Sheridan ve diğ., 2014). Bu süreçte ebeveyn rolü çocukların sadece fiziksel ve branşa özgü teknik gelişimleri ile sınırlı kalmayıp aynı zamanda çocukların duygusal ve psikolojik gelişim süreçlerinde de etkisini gösterebilir (Van Yperen 1995; Wylleman ve diğ., 2003). Dahası, ebeveynler spor yapan çocukların sportif becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken aynı zamanda spor eğitimi aracılığı (örneğin; kazanma, kaybetme, saygı, centilmenlik) ile çocukların önemli kazanımlar elde etmelerine katkıda bulunabilir.

Sporunda ebeveyn desteği, genç sporcuların süreç içerisinde özellikle psikolojik gelişimlerine önemli katkı sağlayan temel destek kaynaklarının başında gelmektedir. Genç sporcularda ebeveyn desteği kavramsal olarak, “sporunun spora katılımında ebeveyn davranışlarının sporcu tarafından algısı” (Leff ve Hoyle, 1995, s. 190) olarak tanımlanmaktadır. Ebeveynler, sosyal destek sürecindeki en önemli ve etkili üyelerden biri olarak kabul edilir (Stein ve Raedeke, 1999). Spor yapan gençler için ebeveyn desteği, onların spor faaliyetlerine katılımını kolaylaştırmak amacı ile ebeveynler tarafından sağlanan çeşitli katılım, teşvik ve yardım biçimlerini ifade eder. Bu destek, genç sporcuların

refahını ve başarısını teşvik etmeyi amaçlayan duygusal teşvik, finansal yatırım, lojistik yardım ve bilgi desteği de dahil olmak üzere çeşitli süreçleri kapsar (Dorsch ve diğ., 2016). Erken çocukluk döneminde sportif faaliyetlerle ilgili ebeveyn desteği ise duygusal, araçsal, bilgi ve arkadaşlık desteğini içermekte olup, bu desteğin özellikle spora katılımı teşvik etmede son derece önemli olduğu bilinmektedir (Juriana ve diğ., 2021). Ayrıca ebeveyn desteğinin genç sporcularda psikolojik olarak spora özgü motivasyon, özgüven (Marcen ve diğ., 2013) ve öz saygı ile spora katılım (Qurban ve diğ., 2018) arasındaki ilişkide önemli bir role sahip olduğu bilinmektedir. Ebeveynlerin fiziksel olarak spora katılımı da gençlerde ebeveyn desteğinin farklı bir boyutunu yansıtmakla birlikte, çocukların algılarını ve davranışlarını olumlu yönde etkilemekte (Knight ve diğ., 2017) ve spora devamlı katılım ile ilişkilidir (Elliot ve diğ., 2020). Ayrıca öğretmen, antrenör, akran ve yönetici gibi ebeveynler de sosyal destek sisteminin önemli bir parçasıdır (Burke ve diğ., 2021). Sosyal destek kavramı, ebeveynlerin fiziksel katılımı gibi çeşitli alanlarda farklı ve önemli modeller aracılığı ile ifade edilmektedir (örn, Cutrona ve Russell, 1990). Ayrıca ebeveyn katılımı, sporda sosyal destek bağlamında sırasıyla duygu, bilgi, saygınlık ve maddi destek temel boyutlarında ele alınmaktadır (Rees ve Hardy, 2000).

Sporda sosyal destek literatürü, sporcu tarafından algılanan elde edilebilir destek yaklaşımı olarak özellikle duygusal destek, saygınlık, bilgi, somut ve finansal destek boyutlarını kavramsallaştırma üzerine yoğunlaşmıştır (Freeman ve diğ., 2011). Algılanan elde edilebilir destek, kişinin sosyal desteğe potansiyel erişimi ve destek alıcının (sporunun) arkadaşlarının, ailesinin, takım arkadaşlarının ve antrenörlerinin sosyal destek sağlayacağına dair öznel yargısını ifade etmektedir. Sırasıyla duygusal destek; bir kişinin sevildiğini ve önemsendiğini hissetmesini sağlayacak şekilde, başkalarının onun yanında olması ile güven duygusu yaratması anlamına gelir. Saygınlık desteği; bir kişinin yeterlik hissi veya özsaygısını desteklemek için başkalarının tutum ve davranışlarını ifade eder. Bilgi desteği, başkalarının destek alıcıya önerilerde bulunması veya rehberlik desteği sağlaması anlamına gelir. Somut destek ise; başkalarının somut araçlar veya stratejik yardımlar sunarak destek olması anlamını taşır (Cutrona ve Russell, 1990). Ebeveynlerin finansal desteği, gençlerin spora katılımını olumlu ve önemli ölçüde etkilerken ekipman, güvenli antrenman tesisleri desteği gibi faktörlerle de yakından ilişkilidir (Nazeer ve diğ., 2021).

Sporcuların psikolojik gelişim süreçlerine katkı sağlayan diğer destek kaynaklarından, başta antrenörler, yöneticiler, takım arkadaşları gibi sosyal kaynakların yanı sıra mevcut çalışmaya konu olan ebeveyn desteğinin rolü son yıllarda özellikle yetenek gelişim süreçleri ile ilgili spor araştırmaları arasında çok çalışılan konuların başında gelmektedir. Burke ve diğerleri (2023b) tarafından geliştirilen modelde sporcuların ebeveynlerinden elde ettiklerine inandıkları destek türlerini özerklik, saygınlık, bilgi ve araçsal destek şeklinde farklı destek türleri ile açıklamıştır. Duygusal destek, sporunun duygusal olarak ne kadar destek aldığıyla ilgilidir ve modelde bu boyut ters ifadelerle değerlendirilmiştir (Burke ve diğ., 2023b). Sporunun performansına ilişkin ailesinden aldığı duygusal dönütlere yönelik algısı bu boyutla ilgilidir. Araçsal destek, sporunun elde ettiği somut ve finansal desteği değerlendirmektedir (Burke ve diğ., 2023b). Özerklik desteği, sporunun branşında kendi kararlarını almada ailesinden elde ettiği desteği ifade etmektedir (Burke ve diğ., 2023b). Burke ve diğerleri (2023a) tarafından geliştirilen gençlerde ebeveyn desteği modelinin bu alanın sistematik olarak gelişmesine önemli katkı sağladığı görülse de psikometrik açıdan ebeveyn desteğinin ölçülmesi konusunda yapılan araştırmalarda önemli eksikliklerin olduğu görülmektedir.

Geçmiş araştırmalar, sosyal desteğin bir parçası olan ebeveyn desteğinin ölçülmesinde farklı yaklaşımlar benimsemiştir. Bazı araştırmacılar ebeveyn desteğinin ölçümünde sonuç odaklı bir yaklaşım benimserken (Leff ve Hoyle, 1995), bazı araştırmalarda ebeveynlerin sadece spora katılımlarına odaklanılmıştır (Anderson ve diğ., 2003). Benzer şekilde ulusal alan yazında, sporcuların sosyal destek algılarıyla ilgili çeşitli yaklaşımlar bulunmaktadır. Örneğin, Şenel

ve diğerleri (2018), takım sporcularının sosyal destek kaynaklarını ölçmeyi amaçlayan ‘‘Takıma İlişkin Elde Edilebilir Sosyal Destek (TESD)’’ ölçeğini Türkçeye uyarlamıştır. TESD bilgi, saygınlık, duygusal ve maddi destek olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ancak ölçme aracı sporcuların sadece takım ortamındaki destek kaynaklarına odaklanmaktadır. Benzer şekilde ulusal alanyazında Küçükbiş ve Eskiler (2019) tarafından uyarlanan ve psikometrik özellikleri inceleyen diğer bir çalışma ise ‘‘Fiziksel Aktivitelere Sosyal Destek Ölçeği’’dir ve gençlerin fiziksel aktiviteye katılımı ile ilişkili destek sürecini esas alan bir ölçüm aracıdır. Bu ölçekte, ‘‘ebeveyn desteği’’ ve ‘‘akran desteği’’ olmak üzere iki farklı boyut bulunmaktadır. Ancak sözü edilen ebeveyn desteği ile ilgili yapılan ulusal çalışmalar, genç sporcuların ebeveynlerinden elde ettikleri duygusal, bilgi, saygınlık ve maddi destek gibi boyutları içermemektedir.

Burke ve diğerleri (2023b) tarafından geliştirilen ‘‘Genç Sporcularda Ebeveyn Desteği Ölçeği (GSED-Ö)’’ aileden elde edilen desteği bilgi, duygu, özerklik ve finansal destek boyutlarında inceleyen, kapsamlı bir ölçme aracıdır. GSED-Ö ölçeğinin diğer sosyal destek model ve yaklaşımlarından farklı olarak önemli avantajlarından biri, belirli bir hedef kitle, popülasyon ve bağlam için özelleştirilmiş olmasıdır. Başka bir ifadeyle, GSED-Ö Burke ve diğerleri (2023b) tarafından özellikle genç sporcularda kullanılmak üzere tasarlanmış ve istatistiksel yöntemlerle doğrulanmıştır. Sağlam bir kuramsal çerçeveye dayandırılarak geliştirilen ve genç sporcuların sıkça karşılaştığı davranışlar, uygulamalar ve bağlamlara göre özel olarak oluşturulmuş maddeler içeren ölçek Türk sporcuların ailelerine ilişkin destek algılarını ölçerek, spora katılım, ebeveyn-sporcu ilişki kalitesi, çeşitli zaman dilimlerinde elde edilen destek ve performans ilişkisinin daha iyi anlaşılmasına ve desteğin rolünün belirlenmesine yardımcı olabilir. Sonuç olarak, bu çalışmanın amacı Burke ve diğerleri (2023) tarafından geliştirilen GSED-Ö’nün Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğinin genç sporcularda test edilmesidir.

ÇALIŞMA 1: ÇEVİRİ VE KAPSAM GEÇERLİĞİ

YÖNTEM

Katılımcılar: Araştırmanın çeviri kapsam geçerliğinin değerlendirilmesi süreçlerine alanlarında uzman akademisyenler e-posta yoluyla davet edilmiştir. Çeviri süreci için benimsenen yöntem doğrultusunda kavramı bilen ve konu hakkında bilgilendirilmiş (Ç1) ve kavramı bilmeyen ve bilgilendirilmemiş (Ç2) iki akademisyen davet edilmiştir. Ç1, yurt dışında eğitim dili İngilizce olan spor ve egzersiz psikolojisi anabilim dalı mezunu spor bilimleri temel alanından, Ç2 ise İngilizce dil eğitimi alanındandır. Formun geri çeviri süreci için benzer bir süreç takip edilmiştir (GÇ1: Kavramı bilen, GÇ2: Kavramı bilmeyen).

Çeviri sürecinden sonra, ölçeğin kapsam geçerliği için spor psikolojisi alanında uluslararası çalışmaları olan altı akademisyen davet edilmiştir. Akademisyenler birbirlerinden bağımsız olarak ölçek maddelerinin hedef özelliği ölçüp ölçmediğini 1 ve 2 (uygun değil), 3 ve 4 (uygun) şeklinde derecelendirmiştir.

Süreç: Ölçek maddelerinin çevirisi için Beaton ve diğerleri (2000) tarafından önerilen çeviri-geri çeviri süreçleri takip edilmiştir, ancak uzman paneli oluşturulmadan ölçek maddeleri kapsam geçerliği için davet edilen altı akademisyene gönderilmiştir. Beaton ve diğerleri (2000) öz-bildirim (self-report) ölçümlerin uyarlanmasından bir dizi önemli aşama önermiştir. Ölçek kavramı bilen ve bilmeyen iki bağımsız çevirici tarafından çevrildikten sonra araştırmacılar tarafından bir sentez formun oluşturulmasını önerir. Oluşturulan sentez ölçme aracı uzmanlar tarafından anlam, kavram, deyim ve deneyim açısından değerlendirilir. Değerlendirme tamamlandıktan sonra, ölçme aracının ön çalışması ve uzman değerlendirmesi yapılır.

Analizler: Uzmanlar sorumlu araştırmacı tarafından hazırlanan form aracılığı ile her bir maddeyi 1 ile 4 arasında puanlamıştır. İlgili formda yer alan puanlardan 1 ile 2 arasında maddenin ilgili boyutta ebeveyn desteğini değerlendirmek için uygun olmadığını; 3 ile 4 arasındaki puanlar ise maddenin ebeveyn desteğini değerlendirmek için uygun olduğunu ifade etmektedir. Uzmanlardan, 1 ve 2 puan alan maddelerle ilgili dönüt vermeleri istenmiştir, 3 ve 4 puan alan maddeler için geri bildirimde bulunmak ise uzmanların tercihine bırakılmıştır. Evrensel anlaşma hesaplama yöntemi, Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ) (Lynn, 1986; Waltz ve Bausell, 1981) hesaplamak için kullanılmıştır. Bu yöntem, madde düzeyinde kapsam geçerlilik indeksi (M-KGİ) ve ölçek düzeyinde kapsam geçerlilik indeksi (Ö-KGİ) hesaplar. M-KGİ, uzman sayısını madde üzerindeki anlaşmaların sayısına bölecek şekilde hesaplanır. Ö-KGİ/Ortalama, M-KGİ'lerin ortalamasıyla hesaplanır. Kapsam geçerliğini raporlamak için kullanılan başka bir yöntem de Ö-KGİ/UA olarak adlandırılan evrensel anlaşma yöntemidir. Bu yöntemde göre, uzmanların maddeler üzerinde anlaştığı yani hemfikir oldukları toplam sayı, madde sayısına bölünür. Eğer uzmanlar bir madde için tamamıyla 3 veya 4 puan verirse, bu bir anlaşma olarak kabul edilir (örneğin uzmanlar, "madde 1" için tamamıyla 3 veya 4 puan vermişse, bu tam bir anlaşma sonucunu gösterirken, uzmanlardan biri "madde 8" için 2 puan vermişse, bu anlaşma olmadığını gösterir) (bkz. Polit ve Beck, 2006).

Bu çalışmada kullanılan diğer bir yöntem ise, kapsam geçerliğini sağlamak için uzmanların her bir maddenin ölçüm aracındaki önemliliğini değerlendiren puanlamalarını içerir (Yamada ve diğ., 2010; Ayre ve Scally, 2014). Daha yüksek bir puan, uzmanlar arasındaki daha büyük bir anlaşmayı gösterir ve Kapsam Geçerlik Oranı (KGO) -1 (tam bir anlaşmazlık) ile 1 (tam bir anlaşma) arasında değişmektedir. KGO, $KGO = (ne - (N/2)) / (N/2)$ formülü ile hesaplanır; burada "ne", bir öğeyi "önemli" olarak belirten uzmanların sayısıdır ve N, toplam uzman sayısını ifade etmektedir (Lawshe, 1975; Ayre ve Scally, 2014).

Orijinal dilden Türkçeye yapılan iki çeviri araştırmacılar tarafından incelenerek uygun olanlar sentez forma (Ç12) dahil edilmiştir. Sentez form daha sonra geri çeviriye gönderilmiştir. Ç1, Ç2, GÇ1, GÇ2 ve Ç12 formları kapsam geçerliğine dahil edilen akademisyenlere gönderilerek süreç ve ölçek maddeleri hakkında dönüt istenmiştir. Uyarılama süreci tamamlandıktan sonra kapsam geçerliği analizi için uzmanlar davet edilmiştir. Daha sonra, ölçek maddelerinin kapsam geçerliği için puanlanmasına geçilmiştir. Uzmanlara, ölçeklerin ait olduğu boyutlar (duygu, özerklik, bilgi ve araç destekleri) ve ebeveyn desteğinin tanımları da gönderilmiştir.

BULGULAR

Çeviri için davet edilen uzmanlar ölçek maddelerini çevirdikten sonra yazarlar tarafından sentez form oluşturulmuştur. Sentez formun geri çevirisi yapıldıktan sonra kapsam geçerliği için davet edilen uzmanlardan çevirilerle ilgili dönüt sağlanmıştır. Tüm uzmanlar, ölçek maddelerinin uygun şekilde çevrildiği konusunda hem fikir olduktan sonra, her bir ölçek maddesi 1 ve 4 arasında değerlendirilmiştir. Sonuçlar tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1, maddelerin ve ölçeğin kapsam geçerlik indekslerini temsil etmektedir. Ölçek maddelerinin kapsam geçerlik indeksi 0,83 ile 1,0 arasında değişmektedir. Ölçek maddeleri oldukça yüksek kapsam geçerlik değerlerine sahiptir. Ö-KGİ/ort değeri 0,97'dir, bu da yüksek bir kapsam geçerliliği düzeyini göstermektedir. Evrensel Anlaşma Hesaplama Yöntemi ile hesaplanan ölçek kapsam geçerliği (Ö-KGİ/UA) ise 0,83 olarak bulunmuştur.

Tablo 1*Genç Sporcular İçin Ebeveyn Destek Ölçeğinin Kapsam Geçerlik Analizi Sonuçları*

Madde	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	Uzman 4	Uzman 5	Uzman 6	Anlaşma Sayısı	M-KGİ
DD1	3	3	4	4	4	4	6	1
DD2	4	4	3	3	3	3	6	1
DD3	4	4	4	4	4	4	6	1
DD4	4	4	4	2	3	4	5	0,83
DD5	2	4	4	4	4	4	5	0,83
BD1	4	4	4	4	4	4	6	1
BD2	4	4	4	4	3	3	6	1
BD3	3	3	3	3	3	3	6	1
BD4	3	4	4	4	4	4	6	1
ÖD1	4	4	4	4	4	4	6	1
ÖD2	4	2	4	4	4	3	5	0,83
ÖD3	4	3	3	3	4	4	6	1
ÖD4	4	4	4	4	4	4	6	1
ÖD5	4	4	4	4	4	4	6	1
ÖD6	3	3	3	3	4	4	6	1
AD1	4	4	4	4	4	4	6	1
AD2	3	3	3	3	3	3	6	1
AD3	4	4	4	4	4	4	6	1
							Ö-KGİ/Ort	0,97
							Toplam Anlaşma	15
							Ö-KGİ/UA	0,83
							KHO	0,90

DD: Duygusal destek; BD: Bilgi desteği; ÖD: Özerklik desteği; AD: Araçsal Destek; I-CVI: Madde düzeyi kapsam geçerlik indeksi; S-CVI: Ölçek düzeyi kapsam geçerlik indeksi; CVR: Kapsam Geçerlik Oranı

TARTIŞMA

Ölçek maddelerinin çeviri süreci ve kapsam geçerlik analizleri detaylı şekilde yürütülmüştür. Uyarılma çalışmalarında uzman görüşleri doğrultusunda nicel sonuçların raporlanması önemlidir. KGİ, bir test veya anketteki maddelerin açıklığını, uygunluğunu ve temsil gücünü değerlendirmek için kullanılmaktadır (Dyrbye ve diğ., 2010). Madde ve ölçek seviyesinden kapsam geçerlik indekslerinin hesaplanarak raporlanması, ölçümlerin doğruluğu açısından önem arz etmektedir (Rutherford-Hemming, 2015). Ölçek maddeleri oldukça yüksek kapsam geçerlik değerlerine sahiptir (0,83 – 1,0) . Bir madde, değerler 0,79'dan yüksek olduğunda ilgili özelliği ölçmek için uygun olarak kabul edilir (Zamanzadeh ve diğ., 2015) ve M-KGİ değeri 0,78'den az olmamalıdır (Lynn, 1986). Bu çalışmadaki değerler yüksek düzeydedir (Davis, 1992). Ö-KGİ değerleri 0,70 ile 0,79 arasında olduğu durumlarda maddelerin gözden geçirilmesi önerilir ve eğer değerler 0,70'in altındaysa, öğeler ilgili özelliği ölçmede yetersiz sayılır ve çıkarılmalıdır (Zamanzadeh ve diğ., 2015). Kapsam geçerlik indeksine yönelik bulgular, ölçeğin mükemmel kapsam geçerliliğine sahip olduğunu göstermektedir (Ö-KGİ /UA \geq 0,8 ve Ö-KGİ /ort \geq 0,9; Shi ve diğ., 2012). Bu kapsamlı değerlendirme, genç sporcular için ebeveyn desteği ölçeğinin Türkçe formunun kapsam açısından geçerli bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

ÇALIŞMA YAPISI GEÇERLİĞİ

Yapı geçerliği içerisinde GSED ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizinde yapısal özellikleri incelenmiş ve ayrıca AVE değerleri hesaplanmıştır. Bu aşamada, GSED ölçeğinin Türkçe formunun orijinal yapıyla benzer özelliklerinin olduğu tespit edilip detaylı bir şekilde raporlanmıştır.

YÖNTEM

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), daha önce keşfedilmiş ve geliştirilmiş modellerin test edilmesinde daha uygun bir yöntem olarak değerlendirilmektedir (Fabrigar ve diğ., 1999; Hurley ve diğ., 1997; Kline, 2023). DFA, varsayım dayalı yapıları tanımlamak ve keşfetmek, tümdengelim yaklaşımı ile ayrıntılı hipotezleri test etmek ve genel yapısal eşitlik modellemesine (YEM) dahil etmek için tasarlanmış istatistiksel bir stratejidir (Hoyle, 2000). DFA, araştırmacıların bir araçtaki temel faktörlerin sayısını ve madde-faktör ilişkilerinin örüntüsünü doğrulamasına olanak tanır (Brown, 2015). Çalışma için Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulundan onay alındıktan sonra (230109/120, 14/12/2023) ölçme aracının yer aldığı çevrimiçi form antrenörler aracılığı ile sporculara ulaştırılmıştır. Sporcular ebeveyn onamı ile ölçme aracını doldurmuştur.

Katılımcılar: Bu çalışmanın örneklemini, orijinal çalışmada da olduğu gibi (Burke ve diğ., 2023b; n= 318) farklı yarışma ortamlarında yer alan farklı spor branşlarından oluşmaktadır. Ölçek doğrulama araştırmalarında, araştırmacılara ideal olarak 300 veya daha fazla bağımsız örnekleme çapraz durum doğrulaması yapmaları önerilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Ancak, YEM çalışmalarında katılımcı sayısının belirlenmesinde güç analizinin önemi birçok araştırmada özellikle vurgulanmaktadır (Muthén ve Muthén, 2002). Eğer istatistiksel güç düşükse, anlamlı olmayan bir olasılık oranı istatistiği gözlemlemenin iyi bir model uyarlamasından mı yoksa yanlış bir modeli yanlışlıkla kabul etme olasılığındaki yüksek β hatası nedeniyle mi olduğundan emin olmak mümkün değildir. Buna karşılık, istatistiksel güç yüksekse, popülasyon farklılığının ihmal edilebilir olabileceği ve dolayısıyla anlamlı bir test sonucuna rağmen modelin reddedilmesini zorunlu kılmayabileceği düşünülebilir (Moshagen ve Erdfelder, 2016).

Moshagen ve Erdfelder (2016), tüm olası örneklem büyüklükleri için sabit bir α hata olasılığı uygulamak ve böylece hem sabit bir doğru modelleri yanlış reddetme riskini hem de oldukça değişken β hatalarını kabul etmek yerine, doğru bir H_0 'ı yanlış reddetme olasılığı ile yanlış bir H_0 'ı yanlış tutma olasılığını, örneklem büyüklüğünden bağımsız olarak $\alpha=\beta$ olacak şekilde dengelemeyi önermiştir. İstenilen güç: 0,8, α hata olasılığı: 0,05, etki ölçümü: RMSEA, etki büyüklüğü 0,05, serbestlik derecesi: 50 ve parametre sayısı: 18 ölçütleriyle belirlenen güç analizinde, gerekli örneklem büyüklüğü 243 olarak önerilmektedir (<https://sempower.shinyapps.io/sempower/>). Araştırmamıza 300 genç sporcu dahil edildiğinden bu örneklem grubu önerilenden bir miktar fazla olduğu için yeniden yürütülen güç analizinde, 300 kişilik örneklem büyüklüğü için örtük güç (implied power 1-beta) 0,99 bulunmuştur. Genel olarak, bu sonuçlar, model analizinde alfa ve beta hatalarının düşük olduğunu, gücün yüksek olduğunu ve belirli etki ölçütlerinin modele iyi bir şekilde uyum sağladığını göstermektedir. Katılımcıların yaşları 11-17 arasındadır ($\bar{X}_{yaş}=14,41\pm 1,81$; 110 kadın ve 190 erkek). Sporculardan en çok katılım sağladıkları sporu belirtmeleri istenmiştir ve dağılım şu şekildedir: futbol (n=117, %39), basketbol (n=69, %23), hentbol (n=32, %10,6), voleybol (n=69, %23), hokey (n=13, %4,3). Katılımcılar bu branşlara rekreatif amaçlı (n=50, %16,7), müsabakalara katılım amaçlı (n=161, %53,7), yüksek performans seviyesinde (n=17, %5,7) ve alt yapı seviyesinde (n=72, %24) katılım gösterdiklerini belirtmiştir.

Ölçümler:

Demografik bilgi anketi: Katılımcı sporcular yaş, cinsiyet, branş ve spora katılım seviyelerini belirtmeleri istenmiştir.

Genç sporcular için ebeveyn desteği ölçeği (GSED): Ölçeğin orijinali Burke ve diğerleri (2023b) tarafından birbirleriyle bağlantılı çoklu çalışma yaklaşımı ile geliştirilmiştir. Ölçeğin 18 maddeden oluşan sırasıyla *Duygusal Destek* (5 madde), *Araçsal Destek* (4 madde), *Özerklik Desteği* (6 madde) ve *Bilgi Desteği* (3 madde) olmak üzere dört boyutu bulunmaktadır. Duygusal destek boyutundaki tüm maddeler ters puanlanmaktadır. Duygusal destek boyutu sporcunun ailesinden elde ettiğini düşündüğü duygu desteğini ifade etmektedir (örn., Ailem kötü oynadığımda bana kızar). Araçsal destek, ailenin sağladığı somut ve maddi destekle ilgilidir (örn., Ailem spordaki gelişimimi desteklemek için para harcar). Özerklik desteği, sporcunun kendi başına karar alma davranışlarının ailesi tarafından ne kadar desteklendiği ile ilgilidir (örn., Ailem branşım hakkında kendi kararlarımı vermeme izin verir). Son olarak, bilgi desteği, sporcunun ailesinin ona sporuyla ilgili teknik, taktik ve stratejik bilgiler vermesine yönelik algısını ifade etmektedir (örn., Ailem uygun olduğunda bana teknik tavsiyelerde bulunur). Ölçeğin orijinalinde faktör yapısı kabul edilebilir uyum indekslerine sahiptir ($\chi^2=351,186$; $df=146$; $p<0,000$; $CFI=0,94$; $TLI=0,93$; $RMSEA=0,06$; $SRMR=0,05$) ve faktör yükleri 0,58 ile 0,92 arasındadır. Orijinal ölçeğin iç tutarlılık katsayısı ise 0,90'dır.

Veri Analizi:

Faktör yapısı: İkinci çalışmada, YSPS-Q'nun faktör yapısını doğrulamak için IBM SPSS Amos (Sürüm 24) ile maksimum olabilirlik tahmini kullanılarak bir DFA gerçekleştirilmiştir. Ham verilerde kayıp veri bulunmamaktadır. DFA'dan önce normal dağılım varsayımı incelenmiştir. Skewness ve Kurtosis değerlerinin -2 ila +2 arasında normal dağılım aralığı için kabul edilebilir olduğu (Wallnau, 2002) ve mevcut çalışmadaki değerlere bakıldığında verilerin normal dağılım gösterdiği görülmüştür (Skewness: -1,32, Kurtosis: 1,37). Ki-kare istatistiği (χ^2), karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI), Tucker-Lewis indeksi (TLI), RMSEA ve standardize kök ortalama kare artışı (SRMR), model uyumunu raporlamak için önerilen indekslerdir (Hu ve Bentler, 1999). Ancak, araştırmalar ki-kare değerinin büyük örneklem büyüklüklerine duyarlı olduğunu ortaya koymuştur (Brown, 2015). Bu nedenle, bu indeks χ^2/df değeri hesaplamasında kullanılmıştır. Araştırmalar model uyum indeksleri için aşağıdaki puanları önermiştir: CFI ve $TLI \geq 0,95$ = iyi uyum, $0,90-0,95$ = kabul edilebilir uyum; $RMSEA \leq 0,05$ = iyi uyum, $0,05-0,08$ = kabul edilebilir uyum, $0,08-0,10$ orta uyum; $SRMR < 0,06$ mükemmel uyum, $< 0,08$ orta uyum (Bentler, 1990). Ölçeğin yakınsak geçerliği için AVE değeri kullanılmıştır. Yakınsak geçerliğin sağlanması için AVE değerinin 0,50'den yüksek olması beklenmesine karşın (Byrne, 2016), AVE değerlerinin CR değerinden yüksek olması gerekmektedir. Ek olarak, CR değeri 0,60'tan büyük olduğunda AVE değerinin 0,50'den küçük olması kabul edilebilir bir durumdur (Fornell ve Larcker, 1981).

Ölçme eşdeğerliği: Byrne ve Watkins (2003) tarafından açıklanan ölçüm eşdeğerliği, ölçü maddelerinin tutarlı performansı ile ilgili olarak farklı gruplar arasında madde içeriğinin algılanması ve yorumlanmasının aynı kalmasını sağlar. Ölçüm eşdeğerliği bağlamında genellikle şu hipotezler incelenir:

1. Konfigürasyonel: Altta yatan faktör yapısının farklı gruplar arasında değişmemesi.
2. Metrik: Ölçüm maddelerinin faktör yüklerinin gruplar arasında sabit kalması.
3. Skaler: Madde kesişimlerinin veya eşiklerinin gruplar arasında eşit olması.
4. Katı: Gruplar arasında hata varyanslarının eşit olması ve ölçüm hatasının sabit kalması.

Chen (2007), ölçüm eşdeğerliğini test etmek için belirli kriterler önerirken özellikle küçük örneklem büyüklükleri (toplam $N \leq 300$) ve düzensiz eşdeğerlik desenleri üzerinde durur:

- RMSEA $\geq 0,010$ veya SRMR $\geq 0,025$ ve CFI (Karşılaştırmalı Uyum Endeksi) $\leq -0,005$ 'teki değişiklikler ölçüm eşdeğerliğini destekler.
- Kesişim veya artık eşdeğerlik testi için, RMSEA $\geq 0,010$ veya CFI $\leq -0,005$ ve SRMR $\geq 0,005$ 'teki değişiklikler ölçüm eşdeğerliğini ifade eder.

Çalışmada, ölçüm eşdeğerliği AMOS programı kullanılarak GSED ölçeği üzerinde yapılan bir ölçüm eşdeğerliği analiziyle test edildi.

Model karşılaştırmaları, ölçüm eşdeğerliği derecesini değerlendirmek için $\Delta\chi^2$, Δdf , ΔCFI , $\Delta RMSEA$ ve $\Delta SRMR$ gibi uyum indekslerindeki değişikliklere dayandırıldı.

Ölçüm eşdeğerliği analizlerinde, Ki-kare değerinin örneklem büyüklüğüne duyarlı olması sebebiyle CFI indeksindeki değişimin de dikkate alınması önerilir. Cheung ve Rensvold (2002) ile Vandenberg ve Lance (2000) tarafından yapılan çalışmalara göre, CFI indeksindeki değişimin $-0,01$ ile $0,01$ aralığında olması, eşdeğerlik için gereken koşulların sağlandığını işaret eder. Literatürde, şekilsel eşdeğerlik genellikle faktör sayıları ve faktör yapılarının eşitliği olarak ele alınırken, metrik eşdeğerlik ise ölçekleme birimlerinin eşitliği olarak tanımlanmaktadır. Ancak, Salzberger ve diğerleri (1999) tarafından belirtildiği gibi, metrik eşdeğerliğin sağlanması grupların yapılarını karşılaştırmak için gereklidir fakat yeterli değildir. Cheung ve Rensvold (2002) ile Meade ve diğerleri (2008) ölçüm değişmezliğini değerlendirmek için farklı uyum indekslerindeki mutlak değişimlerin (Δ) kullanılmasını önermiştir. Literatürde, ölçüm değişmezliği testleri için CFI (Bentler, 1990), gamma hat ($\hat{\gamma}$; Steiger, 1998), merkezizlik indeksi (NCI; McDonald, 1989) ve RMSEA (Steiger ve Lind, 1980) gibi çeşitli uyum indeksleri kullanılmıştır. Cheung ve Rensvold'un önerileri, $\Delta CFI \leq 0,01$, $\Delta \hat{\gamma} \leq 0,001$ ve $\Delta NCI \leq 0,02$ gibi eşik değerlerin ölçüm değişmezliğini destekleyen kanıtlar anlamına geldiğini öne sürmektedir. Buna karşılık, Meade ve diğerleri (2008) $\Delta CFI \leq 0,002$ ile daha katı bir ölçüt önermiş ve faktörlere ve madde sayısına bağlı olarak değişen NCI'da duruma özgü değişiklikler belirtmiştir. Buna ek olarak, Meade ve diğerleri (2008), ölçüm değişmezliğini tespit etmek için model uyum indekslerindeki değişiklikleri kullanmanın etkililiğinin, grup başına 400 veya daha fazla örneklem büyüklüğü ile güvenilir olduğunu belirtmiştir. Chen (2007) de örneklem büyüklüğü, grup oranı eşitliği ve ölçüm değişmezliği örüntüsüne dayalı olarak ölçüm değişmezliğinin belirlenmesine ilişkin önerilerde bulunmuştur. Chen, 300'ü aşan örneklem büyüklüğü, eşit grup oranları ve tekdüze olmayan eşdeğerlik örüntüleri için $\Delta CFI \leq 0,010$ ve $\Delta RMSEA < 0,015$ ölçütlerini önermiştir. Örneklem büyüklüğünün 300'den az olduğu, grup oranlarının eşit olmadığı ve tekdüze eşdeğerlik örüntüsünün olduğu durumlarda Chen, $\Delta CFI < .005$ ve $\Delta RMSEA < 0,010$ gibi daha düşük ölçütler önermiştir.

Güvenirlik: Ölçeklerin ve alt boyutların tutarlılık değerleri genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanır. Ancak, güvenilirlik değerleri bazen bileşik güvenilirlik adı verilen bir metrik ile hesaplanabilir. Cronbach Alfa katsayısının hesaplanmasında, hataların bağımsız olduğu ve bazı varsayımların sağlandığı durumlarda iç tutarlılık katsayısı doğru bir şekilde hesaplanabilir. Ancak, bu varsayımlar karşılanmadığında, Rae (2006) çalışmasında belirtildiği gibi, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının evrendeki katsayıdan farklı olabileceği ve yansız olmayabileceği durumlar ortaya çıkabilir. Thurber ve Bonyng (2011) ise bu durumlarda bileşik güvenilirlik katsayısının daha uygun bir alternatif olduğunu öne sürmektedir. Bileşik güvenilirlik, genellikle DFA'dan elde edilen faktör yükleri ve hata varyanslarıyla hesaplanır (Yang ve Green, 2011). Bu yöntem, ölçümün toplam güvenilirliğini değerlendirmek için kullanılan bir ölçüdür.

BULGULAR

Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirlik: DFA sonuçları orijinal ölçme aracındaki faktör yapısını doğrulamıştır. Analiz sonuçları, istatistiksel olarak anlamlı faktör yükleri ortaya çıkarmış, kabul edilebilir düzeyde uyum indeksleri üretmiştir [$\chi^2=387,615$, $df=129$, $\chi^2/df=$, $CFI=0,92$, $TLI=0,91$, $RMSEA=0,08$ (%95CI: 0,07-0,09), $SRMR=0,06$, $n=300$]. Faktör yükleri oldukça yüksek olduğundan herhangi bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmamıştır ($\lambda_i>0,60$).

Tablo 2

GSED ölçeğinin faktör yapısı, ortalama, standart sapma, bileşik güvenirlilik, iç tutarlılık değerleri

Maddeler	Hata Varyansları	F1	F2	F3	F4	CR	α	Ortalama	S. Sapma	AVE
Madde 1	0,604	0,629				0,81	0,81	4,51	0,70	0,47
Madde 2	0,608	0,626								
Madde 3	0,389	0,782								
Madde 4	0,410	0,768								
Madde 5	0,605	0,629								
Madde 6	0,256		0,862			0,87	0,86	4,27	1,00	0,63
Madde 7	0,212		0,887							
Madde 8	0,487		0,716							
Madde 9	0,512		0,698							
Madde 10	0,524			0,690		0,92	0,91	4,38	0,90	0,66
Madde 11	0,353			0,804						
Madde 12	0,300			0,837						
Madde 13	0,211			0,889						
Madde 14	0,300			0,837						
Madde 15	0,332			0,817						
Madde 16	0,361				0,799	0,87	0,87	3,79	1,17	0,70
Madde 17	0,263				0,859					
Madde 18	0,273				0,853					

$\chi^2=387,615$, $df=129$, $\chi^2/df=$, $CFI=0,92$, $TLI=0,91$, $RMSEA=0,08$ (%95CI: 0,07-0,09), $SRMR=0,06$, $n=300$, Ölçek ortalama=4,23, standart sapma: 0,72, GSED $\alpha=0,91$, CR=0,96; AVE=0,61 F1: Duygusal Destek, F2: Araçsal Destek, F3: Özerklik Desteği, F4: Bilgi Desteği

Tablo 1’de ölçeğin hata varyansları bileşik güvenirlilik, iç tutarlılık, ortalama ve standart sapma değerleri gösterilmiştir. Ölçeğin duygusal destek, araçsal destek, özerklik desteği ve bilgi desteği alt boyutlarının güvenirlilik ve tutarlılık katsayılarının oldukça yüksek olduğu tespit edildi (sırasıyla, CR: 0,81, α : 0,81; CR: 0,87, α : 0,86; CR: 0,92, α : 0,91; CR: 0,87, α : 0,87). Tüm ölçme aracının güvenirlilik ve iç tutarlılık değerleri de oldukça yüksektir (CR: 0,96, α : 0,91). Duygusal destek boyutunda AVE değerinin nispeten düşük olmasına rağmen (0,47), ölçeğin yeterli düzeyde yakınsaklık değerine sahip olduğu görülmektedir (0,61). Ancak, AVE değerleri bileşik güvenirlilik ile değerlendirildiğinde duygusal destek boyutunun bileşik güvenirliliği oldukça yüksektir (bkz, Fornell ve Larcker, 1981).

Ölçme Eşdeğerliği:**Tablo 3***GSED Ölçeğinin Faktör Yüklerinin Kadın Ver Erkekler Sporculara Göre Dağılımı*

Faktör	Sembol	Yapısal		Metrik		Skalar		Katı	
	λ	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Duygusal Destek	λ_1	0,720	0,494	0,653	0,588	0,656	0,593	0,676	0,600
	λ_2	0,865	0,419	0,797	0,581	0,799	0,583	0,672	0,596
	λ_3	0,808	0,719	0,831	0,717	0,831	0,718	0,814	0,753
	λ_4	0,770	0,823	0,797	0,776	0,793	0,772	0,801	0,738
	λ_5	0,566	0,713	0,656	0,633	0,653	0,629	0,666	0,589
Araçsal Destek	λ_6	0,912	0,822	0,900	0,836	0,900	0,836	0,875	0,852
	λ_7	0,917	0,867	0,923	0,858	0,923	0,858	0,899	0,880
	λ_8	0,715	0,723	0,716	0,720	0,716	0,720	0,738	0,701
	λ_9	0,715	0,693	0,729	0,683	0,728	0,682	0,722	0,684
Özerklik Desteği	λ_{10}	0,706	0,676	0,722	0,666	0,723	0,667	0,732	0,656
	λ_{11}	0,896	0,714	0,874	0,756	0,875	0,757	0,836	0,777
	λ_{12}	0,860	0,801	0,832	0,822	0,833	0,823	0,865	0,814
	λ_{13}	0,884	0,898	0,884	0,896	0,884	0,895	0,909	0,870
	λ_{14}	0,796	0,869	0,813	0,859	0,814	0,859	0,864	0,812
Bilgi Desteği	λ_{15}	0,843	0,826	0,869	0,789	0,863	0,783	0,845	0,789
	λ_{16}	0,805	0,804	0,765	0,817	0,765	0,817	0,786	0,810
	λ_{17}	0,780	0,894	0,812	0,884	0,812	0,884	0,840	0,859
	λ_{18}	0,839	0,854	0,850	0,855	0,850	0,855	0,843	0,862

Orijinal ölçme aracındaki ölçüm modeli doğrulandıktan sonra (bkz. Tablo 2), GSED ölçeğinin faktör yapısının kadınlar ve erkekler arasında değişmez olup olmadığını test etmek için ölçme eşdeğerliği analizi yapıldı. Yapısal değişmezlik analizi (herhangi bir kısıtlama yapılmadan) kabul edilebilir uyum indeksleri üretmiştir [$\chi^2=601,687$, $df=258$, $\chi^2/df=$, CFI=0,90, TLI=0,88, RMSEA=0,09 (%95CI: 0,08-0,010), SRMR=0,06]. Daha sonra, faktör yükleri kısıtlanarak metrik değişmezlik hesaplanmış, sonuçlar Chen (2007) tarafından önerilen kesim noktalarına göre değerlendirilmiştir. Metrik değişmezliğin hesaplanması için yapısal değişmezlikte elde edilen indekslerin metrik değişmezlik sonuçlarından çıkarılması gerekmektedir. Chen'in (2007) önerileri dikkate alındığında metrik değişmezlik için elde edilen Δ RMSEA önerilen aralıktayken Δ CFI ve Δ SRMR değişimleri önerilen kesim noktalarını sınır noktası kadar aşmaktadır (Δ CFI: 0,01, Δ SRMR: 0,01, Δ CFI < 0,01). Ancak, sonuçların sınır noktasında değişim gösterdiği göz önüne alındığında, cinsiyetler açısından büyük bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılabilir. Faktör yükleri ve kesim noktaları kısıtlanarak hesaplanan skalar değişmezlik sonuçlarına göre Δ RMSEA önerilen aralığı sınır değer kadar aşarken (Δ RMSEA: 0,01) Δ CFI ve Δ SRMR değerlerinde değişim olmadığını gösterdi. Skalar değişmezlikte elde edilen uyum indeksleri kabul edilebilir düzeydedir [$\chi^2=660,814$, $df=286$, $\chi^2/df=$, CFI=0,89, RMSEA=0,09 (%95CI: 0,08-0,010), SRMR=0,08]. Uyum indekslerindeki sınır noktada değişimin büyük oranda gerçekleşmediği görülmektedir. Son olarak, katı değişmezlik

analizi kabul edilebilir düzeyde uyum indeksleri üretmiştir [$\chi^2=721,156$, $df=304$, $\chi^2/df=$, $CFI=0,88$, $RMSEA=0,09$ (%95CI: 0,08-0,010), $SRMR=0,08$]. $\Delta RMSEA$ ve $\Delta SRMR$ önerilen aralıktayken ΔCFI değişimleri önerilen kesim noktalarını sınır noktası kadar aşmaktadır (ΔCFI : 0,01, $\Delta SRMR$: 0,01, $\Delta CFI < 0,01$). Bu sonuçlar, katı değişmezliğin sağlandığını göstermektedir. Tüm ölçme eşdeğerli sonuçları değerlendirildiğinde model uyumunun çok az miktarda olsa bile kötüleşme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, ölçeğin cinsiyetler arasındaki ölçme eşdeğerliğinin daha kapsamlı şekilde analiz edilmesi gerekliliğinin doğduğu söylenebilir. Ölçek eşdeğerliğine ilişkin bulgular sınır noktalardadır. Her iki grup için faktör yükleri değerlendirildiğinde büyük bir değişim meydana gelmediği görülmektedir (bkz. Tablo 3).

TARTIŞMA

18 maddelik GSED ölçeğinin dört faktörlü ölçüm modeli genç Türk sporcularda yapılan DFA ile doğrulanmıştır. Orijinal çalışmaya bakıldığında (Burke ve diğ., 2023b), 18 maddelik ölçme aracının $> .60$ (çok iyi) faktör yükleri verdiği, maddelerden 14'ünün ise $> .70$ (mükemmel) faktör yüküne sahip olduğu görülmüştür. Mevcut çalışmada, 18 maddenin 13'ünde mükemmel faktör yüküne ve 5 maddede ise çok iyi faktör yüküne sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, ölçme aracının çok iyi ile mükemmel arasında bir faktör yüküne sahip olduğunu göstermektedir (Burke ve diğ., 2023b). Ölçeğin Türkçesi, orijinalindeki yapı gibi, yüksek düzeyde faktör yüklerine sahiptir ($\lambda_1=0,60$). Analizler, dört faktörlü ölçüm modeli için kabul edilebilir düzeyde uyum indeksleri üretmiştir (Hu ve Bentler, 1999). Ölçeğin iç tutarlık ve güvenilirlik katsayıları ölçek düzeyinde Cronbach alfa katsayısı 0,91, bileşik güvenilirlik 0,96 ile oldukça yüksek seviyededir. Ölçek boyutlarında Cronbach alfa katsayısı 0,81-0,91 arasında değişirken bileşik güvenilirlik katsayısı 0,81-0,92 arasındadır ve orijinal çalışma ile (Burke ve diğ., 2023b) benzer sonuçlar göstermektedir ($> .90$). Bu sonuçlar, ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu, iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir (DeVellis ve Thorpe, 2021). Ölçeğin AVE değerleri ise yakınsak geçerlik için önemli bir kanıt sunmaktadır (Hair ve diğ., 2010; Wu, 2010). Kadın ve erkekler arasında ölçüm modelinin yapısal özelliklerinin benzer şekilde işlev gösterip göstermediğini anlamamız için yürütülen ölçme eşdeğerli analizleri, sınır noktalarda değişimler göstermiştir. Ölçme eşdeğerliğinin sağlandığı çıkarımı yapabilesek bile yapısal, metrik, skaler ve katı değişmezlik analizleri sonucunda model uyum indekslerinde kısmen düşüş yaşandığı görülmektedir. Bu durum, ölçme eşdeğerliğinin yeniden araştırılması gerekliliğine dikkat çekmektedir. Kadın ve erkekler için elde edilen faktör yüklerinde büyük farklılıklar ve değişimler görülmemesi, ölçme aracının her iki grup için uygun olduğuna kanıt oluşturmaktadır. Chen'in (2007) önerileri dikkate alındığında metrik değişmezlik için elde edilen $\Delta RMSEA$ önerilen aralıktayken ΔCFI ve $\Delta SRMR$ değişimleri önerilen kesim noktalarını sınır noktası kadar aşmaktadır (ΔCFI : 0,01, $\Delta SRMR$: 0,01, $\Delta CFI < 0,01$). Ancak, sonuçların sınır noktasında değişim gösterdiği göz önüne alındığında, cinsiyetler açısından büyük bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılabılır. Tüm ölçme eşdeğerli sonuçları değerlendirildiğinde model uyumunun çok az miktarda olsa bile kötüleşme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, ölçeğin cinsiyetler arasındaki ölçme eşdeğerliğinin daha kapsamlı şekilde analiz edilmesi gerekliliğinin doğduğu söylenebilir. Ölçek eşdeğerliğine ilişkin bulgular sınır noktalardadır. Her iki grup için faktör yükleri değerlendirildiğinde büyük bir değişim meydana gelmediği görülmektedir (bkz. Tablo 3).

Bu sonuçlar, iki farklı kültürde uygulanan ölçme araçlarının yapısal özelliklerinin büyük ölçüde benzer olduğunu göstermektedir. Bu durum, ebeveyn desteği kavramının kültürler arası benzerlikler taşıdığını ve bu konuda evrensel bir yapıya sahip olabileceğini düşündürmektedir. Ebeveyn desteği, çocukların spor performansını ve psikolojik gelişimi üzerinde benzer etkiler gösterdiği için, farklı kültürlerde benzer yapısal özellikler göstermesi beklenen doğal bir durum olabilir. Ayrıca, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin farklı kültürlerde benzer sonuçlar vermesi, ebeveyn desteği konusunun kültürler arası geçerliği olan bir yapı olduğunu ve bu yapının evrensel boyutta ele alınabileceğini ifade

etmektedir. Bu durum, araştırmacılar için ebeveyn desteği ölçüm araçlarının farklı kültürel bağlamlarda kullanılabilirliği ve çalışma sonuçlarının genellenebilirliği açısından önemli bir avantaj sunmaktadır.

GENEL TARTIŞMA

Bu araştırma kapsamında, GSED-Ö'nin Türkçe formu oluşturulmuş ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi amacıyla geçerlik ve güvenirlik analizi yapılmıştır.

Ölçeğin psikometrik özelliklerine ilişkin sonuçlar değerlendirildiğinde, genç sporcuların ebeveynlerinden aldıklarına inandıkları desteği ölçme açısından her bir maddenin ve tüm ölçme aracının kapsam geçerliğine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Orijinal ölçme aracı (Burke ve diğ., 2023b) gömülü teori temel alınarak geliştirilmiştir ve yapısal özellikleri bu süreçten sonra değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışmada ölçme aracının yapı özellikleri orijinal ölçme aracı ile aynı olduğundan yapının doğrulandığı görülmektedir. Bu çalışmada ölçeğin geçerliğine ilişkin bulgular değerlendirildiğinde ölçme aracının yüksek seviyede iç tutarlılık katsayısına ve bileşik güvenirlik değerine sahip olduğu görülmektedir. Sonuçlar bu yönüyle, orijinal ölçme aracındaki değerlerle benzerlik göstermektedir.

Yapılan araştırmalar tarafından, genç sporcuların spora katılım süreçlerinde ebeveyn desteğinin sporcuların elde ettikleri sonuçlar üzerindeki önemli etkisini ortaya koymaktadır (Leff ve Hoyle, 1995; Power ve Woolger, 1994). Ancak yapılan çalışmalar, çalışmalar ölçüm yöntemlerinin doğruluğu bakımından yeterince tutarlı değildir. Ek olarak, ulusal alanyazında genç sporcularda ebeveyn desteğini ölçen bir ölçüm aracı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, bu çalışma önemli bir boşluk doldurmakta ve gelecek araştırmalarda sporcularda ebeveyn desteğinin araştırılmasına imkân sağlamaktadır. Bu bağlamda, mevcut çalışma ulusal spor ortamları için genç sporcularda ebeveyn desteğinin önemi ve etkisini daha kapsamlı bir şekilde anlamayı hedeflemektedir.

Sonuç olarak Türkçeye uyarlanan 18 maddelik GSED-Ö, genç sporcularda ebeveyn desteğini dört ana boyutta değerlendirmektedir: özerklik desteği (6 madde), duygusal destek (5 madde), bilgi desteği (4 madde) ve araçsal destek (3 madde). Bu ölçek, genç sporcularda ebeveyn desteğini dört alt boyutta ölçmeyi hedefleyen kapsamlı bir araç olma özelliği taşımaktadır. Özellikle genç sporcularda kullanılmak üzere tasarlanmış ve onaylanmış olan GSED-Ö, ölçüm aracı olarak temelde sağlam bir teorik çerçeveye dayanmaktadır ve genç sporcuların karşılaştığı yaygın davranışlar, uygulamalar ve bağlamlara özgü olarak oluşturulmuş maddeler içermektedir. GSED-Ö'nün belirli bir popülasyon (sporcular), yaş grubu (örn; 12-18 arası) ve ortam için geliştirilmiş olması, psikometrik açıdan güvenirlik ve geçerlik konularında önemli avantajlar sağlamaktadır. Araç, genç sporcu katılımcılar arasında uygulandığında ideal ayırt edici güce ulaşma potansiyeline sahiptir, sonuç olarak bu durum ölçümün etkili ve güvenilir sonuçlar üretmesini desteklemektedir. Bu özellikleriyle GSED-Ö'nün genç sporcularda ebeveyn desteğini anlama ve değerlendirmek için kapsamlı ve güvenilir bir araç olduğu söylenebilir. Bu ve benzeri ölçüm araçları ile ilgili yapılan geliştirme ve uyarlama çalışmaları özellikle genç sporcular için sporcu ebeveyn eğitim programlarının oluşturulması ve uygulanması, olumlu ebeveyn desteğini ön plana çıkarmanın ve sporcu ebeveynliği adına toplumsal farkındalık yaratabilir. Ancak bu süreçte yapılan araştırmalar tarafından genç sporcularda ebeveyn desteği davranışlarına ilişkin geçerli ve güvenilir ölçüm araçlarının eksikliği nedeniyle bu tür programların değerlendirilmesinin oldukça zor olduğu vurgulanmaktadır (Burke ve diğ., 2021). Bu noktada, GSED-Ö'nün başarılı bir şekilde geliştirilmiş ve onaylanmış olması, araştırmacıların ve uygulayıcıların gelecekteki ebeveyn eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmelerine ve spor ortamları bakımından ebeveyn davranışlarındaki değişiklikleri incelemelerine önemli katkılar sağlayabilir (Burke ve diğ., 2021).

Ayrıca, yapılan araştırmalar ebeveyn desteğinin sağlanmasının genç sporcularda olumlu sonuçlar (örneğin; spordan zevk alma, benlik saygısı) ile ilişkilendirildiğini göstermiştir (Leff ve Hoyle, 1995). Özellikle, GSED-Ö'nün çok boyutlu yapısı göz önüne alındığında, bu ölçeğin kullanımı, ebeveyn desteğinin belirli boyutlarının (örneğin, araçsal, bilgisel, duygusal, özerklik desteği) belirli sporcu sonuçlarını nasıl etkilediğini veya belirli bağlamlarla nasıl ilişkilendiğini anlamak adına başta antrenör, sporcu ve ebeveynlere önemli katkılar sunabilir. Benzer şekilde alanyazında yer alan bazı sporda sosyal destek araştırmalarında, sporda sosyal destek boyutlarının belirli sporcular açısından son derece olumlu sonuçlar öngördüğü ifade edilmektedir. Örneğin, Freeman ve diğerleri (2014), duygusal ve saygınlık desteğinin sporcuların özgüvenini ve olumlu duygularını etkilediğini tespit etmiştir. GSED-Ö'nün geliştirilmesi ve uyarlanması, araştırmacılar ve uygulayıcılar için, başta mevcut durumun anlaşılmasına olanak sağlarken sonraki aşamalarda elde edilen bilgiler ışığında etkili ebeveyn desteği müdahale programlarını geliştirmek için önemli bir fırsat sunmaktadır (Freeman ve diğ., 2011). GSED-Ö, sporcu ebeveynliği süreci ve bu sürecin sporcuların gerek sportif gelişimleri gerekse bireysel gelişimleri ile ilgilenen araştırmacılara, yeni araştırma soru ve hipotezlerini geliştirmek için olanak sağlayabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma ile 11-17 yaş arası genç sporcularda ebeveyn desteğinin ölçülmesi için GSED-Ö'nün geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu söylenebilir. Bu çalışmada diğer tüm çalışmalarda olduğu gibi bazı sınırlılıklar içermektedir. Örneğin, GSED-Ö'nün Türk kültürüne uyarlanması sürecinde mevcut katılımcı sayısı (N=300) ve bu katılımcı sporcuların sportif branşlarıyla (basketbol, futbol, hentbol, hokey ve voleybol) sınırlıdır.

Bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda benzer konularda gelecekte yapılacak olan araştırmalara bazı öneriler sunulmaktadır. İlk olarak, ölçüm aracının farklı yaş grupları, spor branşları veya coğrafi bölgelerdeki genç sporcularda geçerlik ve güvenilirliğini test ederek mevcut araştırmadan elde edilen bulguları doğrulamak ve genişletmek çalışmanın temel önerilerindedir. Ölçek doğrulamanın devam eden bir süreç olduğu göz önüne alındığında (DeVellis ve Thrope 2021), yazarlar gelecekteki araştırmacılara GSED-Ö'nün spora başlama yaşı dikkate alınarak daha küçük yaşlardan itibaren (örn; 7-11 yaş) kullanım için geçerliğini ve güvenilirliğini incelemeye teşvik etmektedir. Ebeveyn desteği ölçümünde GSED-Ö'nün, genç sporcuların performansı, motivasyonu ve zihinsel sağlığı üzerindeki etkilerini anlamak için daha kapsamlı çalışmalara ve deneysel araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Araştırma bulguları, antrenörler ve spor psikologları için genç sporcuların ebeveynlerinin desteğini değerlendirmek ve geliştirmek için kullanılabilir bir araç sunmaktadır. Ölçeğin uygulamaya yönelik kullanımı, sporcu-ebeveyn ilişkilerini güçlendirmek ve genç sporcuların sporculuk sürecinde desteklenmelerini sağlamak için önemli bir fırsat sunmaktadır. Antrenörler, ölçeği genç sporcuların ebeveynlerinin desteğini değerlendirmek ve sporcuların performansını artırmak için kullanabilirler. Ölçeği düzenli aralıklarla uygulayarak sporcuların ebeveynlerinden aldıkları desteği izleyebilirler. Bu veriler, antrenörlerin sporculara daha iyi rehberlik etmelerine ve ebeveynlerle daha etkili iletişim kurmalarına yardımcı olabilir. Araştırmacılar, ölçeği genç sporcuların ebeveynlerinin desteğini incelemek için kullanabilirler. Ölçeği kullanarak, genç sporcuların ebeveynlerinden ne tür destek aldıklarını ve bu desteğin sporcuların performansı ve psikolojik iyi oluşları üzerindeki etkisini araştırabilirler. Bu tür çalışmalar, genç sporcuların ebeveynleriyle ilişkileri hakkında önemli bilgiler sunabilir.

Sonuç olarak, bu çalışmada ‘Genç Sporcularda Ebeveyn Desteği Ölçeği’ nin oluşturulan Türkçe formunun genç sporcular için geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu tespit edilmiştir. GSED-Ö'nün Türk kültürüne uyarlanması, genç sporcuların ebeveyn desteği algılarını hem bireysel hem de takım sporu ortamlarında inceleme imkânı sunmaktadır. Aynı zamanda, GSED-Ö'nün kullanılabilir olması, genç sporculardan elde edilen ebeveyn desteği verilerini daha

güvenilir ve geçerli hale getirerek, genç sporcuların ebeveyn davranışları ile ilgili araştırmaların niteliğinin artmasına olanak sağlayabilir. Yanı sıra uyarlanan GSED-Ö aynı zamanda uygulayıcılara genç sporcuların ebeveyn desteği algılarını daha iyi değerlendirme ve yönetme konusunda rehberlik edebilecek etkili müdahale programları geliştirme olanağı sunmaktadır. Sonuç olarak, elde edilen bu bilgiler, genç sporcularda ebeveyn desteği ve davranışlarıyla ilgili politika ve programları şekillendirmek isteyen karar alıcılar için değerli bir kaynak olabilir.

Yazar Katkısı:

1. **Recep GÖRGÜLÜ:** Fikir/Kavram, Tasarım, Denetleme, Veri Toplama ve İşleme, Analiz ve Yorum, Literatür Taraması, Makale yazımı.
2. **Ender ŞENEL:** Fikir/Kavram, Denetleme, Veri Toplama ve İşleme, Analiz ve Yorum, Makale yazımı.
3. **Aygün AKGÜL:** Veri Toplama ve İşleme, Analiz ve Yorum, Makale yazımı.
4. **Hilal ORUÇ:** Analiz ve Yorum, Eleştirel İnceleme-Düzenleme.
5. **Görkem MENTEŞ:** Veri Toplama ve İşleme, Eleştirel İnceleme-Düzenleme.
6. **Kaan SALMAN:** Toplama ve İşleme, Eleştirel İnceleme-Düzenleme.

Etik Kurul İzni ile İlgili Bilgiler

Kurul Adı: Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve

Yayın Etik Kurulu

Tarih: 14/12/2023

Sayı No: 230109/120

KAYNAKÇA

1. Anderson, J. C., Funk, J. B., Elliott, R., and Smith, P. H. (2003). Parental support and pressure and children's extracurricular activities: Relationships with amount of involvement and affective experience of participation. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 24(2), 241–257. [https://doi.org/10.1016/S0193-3973\(03\)00046-7](https://doi.org/10.1016/S0193-3973(03)00046-7)
2. Ayre, C., and Scally, A. J. (2014). Critical values for Lawshe's content validity ratio: revisiting the original methods of calculation. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 47(1), 79–86. <https://doi.org/10.1177/0748175613513808>
3. Bandura, A., and Walters, R. H. (1977). *Social learning theory* (Vol. 1). Prentice Hall: Englewood cliffs.
4. Beaton, D. E., Bombardier, C., Guillemin, F., and Ferraz, M. B. (2000). Guidelines for the process of cross-cultural adaptation of self-report measures. *Spine*, 25(24), 3186-3191.
5. Bentler P. M. (1990). Comparative fit indexes in structural models. *Psychological Bulletin*, 107, 238–246. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.107.2.238>
6. Brown, T. A. (2015). *Confirmatory factor analysis for applied research*. Guilford Publications.
7. Burke, S., Sharp, L. A., Woods, D., and Paradis, K. F. (2021). Enhancing parental support through parent-education programs in youth sport: A systematic review. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1–28. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2021.1992793>
8. Burke, S., Sharp, L. A., Woods, D., and Paradis, K. F. (2023a). Advancing a grounded theory of parental support in competitive girls' golf. *Psychology of Sport and Exercise*, 66, 102400. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2023.102400>.
9. Burke, S., Sharp, L. A., Woods, D., and Paradis, K. F. (2023b). The development and validation of the Youth Sport Parental Support-Questionnaire (YSPS-Q). *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 1-26. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2023.2255605>
10. Byrne, B. M., and Watkins, D. (2003). The issue of measurement invariance revisited. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 34(2), 155-175. <https://doi.org/10.1177/0022022102250225>
11. Camiré, M., Trudel, P., and Forneris, T. (2012). Coaching and transferring life skills: Philosophies and strategies used by model high school coaches. *The sport psychologist*, 26(2), 243-260. <https://doi.org/10.1123/tsp.26.2.243>
12. Chen F. F. (2007). Sensitivity of goodness of fit indexes to lack of measurement invariance. *Structural Equation Modeling*, 14, 464–504. <https://doi.org/10.1080/10705510701301834>
13. Cheung G. W., and Rensvold R. B. (2002). Evaluating goodness-of-fit indexes for testing measurement invariance. *Structural Equation Modeling*, 9, 233–255. https://doi.org/10.1207/S15328007SEM0902_5
14. Côté, J. (1999). The influence of the family in the development of talent in sport. *The Sport Psychologist*, 13, 395–417. <https://doi.org/10.1123/tsp.13.4.395>
15. Cutrona, C. E., and Russell, D. W. (1990). Type of social support and specific stress: Toward a theory of optimal matching.
16. Danish, S., Forneris, T., Hodge, K., and Heke, I. (2004). Enhancing youth development through sport. *World leisure journal*, 46(3), 38-49. <https://doi.org/10.1080/04419057.2004.9674365>
17. Davis, L.L. (1992). Instrument review: getting the most from your panel of experts. *Applied Nursing Research*, 5, 194–197 [https://doi.org/10.1016/S0897-1897\(05\)80008-4](https://doi.org/10.1016/S0897-1897(05)80008-4)
18. DeVellis, R. F., and Thorpe, C. T. (2021). *Scale development: Theory and applications*. Sage publications. [https://doi.org/10.1016/S0897-1897\(05\)80008-4](https://doi.org/10.1016/S0897-1897(05)80008-4)
19. DeVillis, R. F. (2017). *Scale development: Theory and applications*. California: SAGE Publications.
20. Dorsch, T. E., Smith, A. L., and Dotterer, A. M. (2016). Individual, relationship, and context factors associated with parent support and pressure in organized youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 23, 132-141. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2015.12.003>
21. Dyrbye, L., Szydlo, D., Downing, S., Sloan, J., and Shanafelt, T. (2010). Development and preliminary psychometric properties of a well-being index for medical students. *BMC Medical Education*, 10, 8 - 8. <https://doi.org/10.1186/1472-6920-10-8>.
22. Elliott, S., Bevan, N., and Litchfield, C. (2020). Parents, girls' and Australian football: a constructivist grounded theory for attracting and retaining participation. *Qualitative research in sport, exercise and health*, 12(3), 392-413. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1602560>
23. Fraser-Thomas, J. L., Côté, J., and Deakin, J. (2005). Youth sport programs: An avenue to foster positive youth development. *Physical education & sport pedagogy*, 10(1), 19-40. <https://doi.org/10.1080/1740898042000334890>
24. Fabrigar, L. R., Wegener, D. T., MacCallum, R. C., and Strahan, E. J. (1999). Evaluating the use of exploratory factor analysis in psychological research. *Psychological Methods*, 4(3), 272–299. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.4.3.272>
25. Fornell, C., and Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of marketing research*, 18(1), 39-50. <https://doi.org/10.1177/002224378101800104>
26. Freeman, P., Coffee, P., and Rees, T. (2011). The PASS-Q: The perceived available support in sport questionnaire. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 33(1), 54–74. <https://doi.org/10.1123/jsep.33.1.54>
27. Freeman, P., Coffee, P., Moll, T., Rees, T., and Sammy, N. (2014). The ARSQ: The athletes' received support questionnaire. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 36(2), 189–202. <https://doi.org/10.1123/jsep.2013-0080>
28. Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., and Tatham, R. (2006). *Multivariate data analysis*. Uppersaddle River. Cengage.
29. Hellison, D., Martinek, T., and Walsh, D. (2007). Sport and responsible leadership among youth. In *Positive youth development through sport* (pp. 63-74). Routledge.
30. Hoyle, R. H. (2000). Confirmatory factor analysis. In *Handbook of applied multivariate statistics and mathematical modeling* (pp. 465-497). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-012691360-6/50017-3>.
31. Hu, L. T., and Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal*, 6(1), 1-55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
32. Hurley, A. E., Scandura, T. A., Schriesheim, C. A., Brannick, M. T., Seers, A., Vandenberg, R. J., and Williams, L. J. (1997). Exploratory and confirmatory factor analysis: Guidelines, issues, and alternatives. *Journal of organizational behavior*, 667-683.

33. Juriana, J., Rahmawati, Y., Sumantri, M. S., & Hidayat, D. R. (2021). An analysis of the factors involved in providing parental support for developing sport talent in early childhood. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 9(4), 682-696. <https://doi.org/10.13189/SAJ.2021.090412>.
34. Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
35. Knight, C. J., Dorsch, T. E., Osai, K. V., Haderlie, K. L., and Sellars, P. A. (2016). Influences on parental involvement in youth sport. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 5(2), 161-178. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/spy0000053>
36. Knight, C., Berrow, S., and Harwood, C. (2017). Parenting in sport. *Current opinion in psychology*, 16, 93-97. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.03.011>.
37. Küçükbiş, H. F., and Eskiler, E. (2019). Fiziksel aktivitelerde sosyal destek ölçeği (FASDÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Cumhuriyet Üniversitesi Journal of Economics & Administrative Sciences (JEAS)*, 20(2).
38. Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28, 563-575.
39. Leff, S. S., and Hoyle, R. H. (1995). Young athletes' perceptions of parental support and pressure. *Journal of Youth and Adolescence*, 24(2), 187-203. <https://doi.org/10.1007/BF01537149>
40. Lerner, R. M. (2017). Commentary: Studying and testing the positive youth development model: A tale of two approaches. *Child development*, 88(4), 1183-1185. <https://doi.org/10.1111/cdev.12875>
41. Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35(6), 382-385. <https://doi.org/10.1097/00006199-198611000-00017>
42. Marcen, C., Gimeno, F., Gómez, C., Sáenz, A., and Gutiérrez, H. (2013). Socioeconomic Status, Parental Support, Motivation and Self-confidence in Youth Competitive Sport. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 82, 750-754. <https://doi.org/10.1016/J.SBSPRO.2013.06.342>
43. McDonald R. P. (1989). An index of goodness-of-fit based on noncentrality. *Journal of Classification*, 6, 97-103.
44. Meade A. W., Johnson E. C., and Braddy P. W. (2008). Power and sensitivity of alternative fit indices in tests of measurement invariance. *Journal of Applied Psychology*, 93, 568-592. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0021-9010.93.3.568>
45. Moshagen, M., and Erdfelder, E. (2016). A new strategy for testing structural equation models. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 23(1), 54-60. <https://doi.org/10.1080/10705511.2014.950896>
46. Mossman, G. J., Robertson, C., Williamson, B., and Cronin, L. (2021). Coaches, parents, or peers: Who has the greatest influence on sports participants' life skills development?. *Journal of Sports Sciences*, 39(21), 2475-2484. <https://doi.org/10.1080/02640414.2021.1939980>
47. Muthén, L. K., and Muthén, B. O. (2002). How to use a Monte Carlo study to decide on sample size and determine power. *Structural Equation Modeling*, 9, 599-620. https://doi.org/10.1207/S15328007SEM0904_8
48. Nazeer, M. T., Atta, H., and Wahid, A. U. H. (2021). Effects of parental involvement on the participation of students in sports. *Sjesr*, 4(1), 440-447. [https://doi.org/10.36902/sjesr-vol4-iss1-2021\(440-447\)](https://doi.org/10.36902/sjesr-vol4-iss1-2021(440-447))
49. Opstoel, K., Chapelle, L., Prins, F. J., De Meester, A., Haerens, L., Van Tartwijk, J., and De Martelaer, K. (2020). Personal and social development in physical education and sports: A review study. *European Physical Education Review*, 26(4), 797-813. <https://doi.org/10.1177/1356336X19882054>
50. Polit, D. F., and Beck, C. T. (2006). The content validity index: are you sure you know what's being reported? Critique and recommendations. *Research in nursing & health*, 29(5), 489-497. <https://doi.org/10.1002/nur.20147>
51. Power, T. G., and Woolger, C. (1994). Parenting practices and age-group swimming: A correlational study. *Research quarterly for exercise and sport*, 65(1), 59-66. <https://doi.org/10.1080/02701367.1994.10762208>
52. Qurban, H., Wang, J., Siddique, H., Morris, T., and Qiao, Z. (2018). The mediating role of parental support: The relation between sports participation, self-esteem, and motivation for sports among chinese students. *Current Psychology*, 38, 308-319. <https://doi.org/10.1007/S12144-018-0016-3>
53. Rae, G. (2006). Correcting coefficient alpha for correlated errors: Is α_c a lower bound to reliability? *Applied Psychological Measurement January*, 30(1), 56-59. <https://doi.org/10.1177/0146621605280355>
54. Rees, T., and Hardy, L. (2000). An investigation of the social support experiences of high-level sport performers. *The Sport Psychologist*, 14, 327-347. <https://doi.org/10.1123/tsp.14.4.327>
55. Ross A. J., Mallett C. J., & Parkes J. F. (2015). The influence of parent sport behaviours on children's development: youth coach and administrator perspectives. *Int. J. Sports Sci. Coach*. 10, 605-621. doi: 10.1260/1747-9541.10.4.605
56. Rutherford-Hemming, T. (2015). Determining content validity and reporting a content validity index for simulation scenarios. *Nursing Education Perspective*, 36, 389-393. <https://doi.org/10.5480/15-1640>.
57. Salzberger, T., Sinkovics, R. R. and Schlgelmich, B. B. (1999). Data equivalence in cross-cultural research: A comparison of classical test theory and latent trait theory based approaches. *Australasian Marketing Journal*, 7(2), 23-38. [https://doi.org/10.1016/S1441-3582\(99\)70213-2](https://doi.org/10.1016/S1441-3582(99)70213-2)
58. Sheridan, D., Coffee, P., & Lavalley, D. (2014). A systematic review of social support in youth sport. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 7(1), 198-228.
59. Shi, J., Mo, X., and Sun, Z. (2012). Content validity index in scale development. *Zhong nan da xue xue bao. Yi xue ban= Journal of Central South University. Medical sciences*, 37(2), 152-155. <https://doi.org/10.3969/j.issn.1672-7347.2012.02.007>
60. Steiger J. H. (1998). A note on multiple sample extensions of the RMSEA fit index. *Structural Equation Modeling*, 5, 411-419. <https://doi.org/10.1080/10705519809540115>
61. Steiger J. H., and Lind J. C. (1980). *Statistically based tests for the number of common factors* [Paper presentation]. Annual Meeting of the Psychometric Society, Iowa City, IA.
62. Stein, G. L., and Raedeke, T. D. (1999). Children's perceptions of parent sport involvement: It's not how much, but to what degree that's... *Journal of Sport Behavior*, 22(4).
63. Şenel, E., Yıldız, M., and Ulaş, M. (2018). Takıma ilişkin elde edilebilir sosyal destek ölçeği: Türkçe uyarlaması, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Sportre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 21-36.
64. Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., and Ullman, J. B. (2013). *Using multivariate statistics*, 6, 497-516. Boston, MA: pearson.
65. Telzer, E. H., Van Hoorn, J., Rogers, C. R., and Do, K. T. (2018). Social influence on positive youth development: A developmental neuroscience perspective. *Advances in Child Development and Behavior*, 54, 215-258. <https://doi.org/10.1016/bs.acdb.2017.10.003>
66. Thakuria, K. (2022). *Unleash the Secrets of Parenting*, Bluerose Publishers Pvt. Ltd.; First Edition.

67. **Thurber, S., and Bonyne, M. (2011).** SEM-based composite reliability estimates of the Crisis Acuity Rating Scale with children and adolescents. *Archives of Assessment Psychology*, 1(1), 1-9
68. **Ullrich-French S., Smith A. L. (2006).** Perceptions of relationships with parents and peers in youth sport: independent and combined prediction of motivational outcomes. *Psychology of Sport and Exercise* 7, 193–214. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2005.08.006>
69. **Van Yperen, N. W. (1995).** Interpersonal stress, performance level, and parental support: A longitudinal study among highly skilled young soccer players. *The Sport Psychologist*, 9(2), 225–241. <https://doi.org/10.1123/tsp.9.2.225>
70. **Vandenberg, R.J. and Lance, C.E. (2000).** A review and synthesis of the measurement invariance literature: Suggestions, practices, and recommendations for organizational research. *Organizational Research Methods*, 3(1), 4-70. <https://doi.org/10.1177/109442810031002>
71. **Wallnau, L. B. (2002).** *Essentials of statistics for the behavioral sciences*. Wadsworth/Thomson Learning.
72. **Waltz, C. F., and Bausell, B. R. (1981).** *Nursing research: design statistics and computer analysis*. Davis Fa.
73. **Wolfenden, L. E., and Holt, N. L. (2005).** Talent development in elite junior tennis: Perceptions of players, parents, and coaches. *Journal of Applied Sport Psychology*, 17(2), 108–126. <https://doi.org/10.1080/10413200590932416>
74. **Wu, M. (2010).** *Structural equation model-use and application of AMOS*. Chongqing, People's Republic of China: Chongqing University Press.
75. **Yamada, J., Stevens, B., Sidani, S., Watt-Watson, J., and De Silva, N. (2010).** Content validity of a process evaluation checklist to measure intervention implementation fidelity of the EPIC intervention. *Worldviews on Evidence-Based Nursing*, 7(3), 158-164. <https://doi.org/10.1111/j.1741-6787.2010.00182.x>
76. **Yang, Y., and Green, S.B. (2011).** Coefficient alpha: A Reliabilitycoefficient for the 21st century? *Journal of Psychoeducational Assessment*, 29(4) 377-392. <https://doi.org/10.1177/0734282911406668>
77. **Zamanzadeh, V., Ghahramanian, A., Rassouli, M., Abbaszadeh, A., Alavi-Majd, H., and Nikanfar, A. R. (2015).** Design and implementation content validity study: development of an instrument for measuring patient-centered communication. *Journal of caring sciences*, 4(2), 165. <https://doi.org/10.15171/jcs.2015.017>